

Reka in vrelec.

(Basen.)

Deroča reka je šumela po ravani.

S hriba pa je skakljal po skalah vrelec, slab in upehan.

„Sestrica, pomози mi, če ne, umrem in izginem na tej razsehli zemlji!“ je klical.

Reka ga pa ni hotela čuti.

„Mogočnica, ali me ne pripoznaš več za brata? Ali nisi tudi ti iz neštevilnih sopar in drobnih kapelj? Mogoče se je nekdaј tudi moja voda pretakala po veliki strugi!“

„Mogoče,“ je završala reka, „in nemogoče ni, da ti zdaj tvojo mogočnost povračujem!“

Mogočnost je kratkovidna.

Zvonimir Maslè.

Mladi zvezdoznanec.

Zvezde repatice (kometi)¹⁾ Med nebesnimi telesi vzbujajo zvezde repatice radi svoje čudne podobe prav posebno zanimanje. Včasih se kar nenedoma prikažejo na nebu. Nekdaј so se ljudje bali teh zvezd. Mislili so, da zvezde repatice napovedujejo božje kazni in velike nesreče, n. pr. vojsko, lakoto, kugo itd. Pa to je bila le prazna vera. Zvezde repatice nam, kakor vsa ustvarjena bitja, oznanjujejo lepoto in mnogovrstnost stvarstva, vsemogočnost in dobroto božjo, ki jih je priklicala med nebesne svetove. Število repatic, ki se morejo videti s prostimi očmi, ni posebno veliko. Od Kristusovega rojstva do l. 1900 so jih našteali okrog 500. Veliko večje pa je število onih, ki jih je odkril daljnogled. Skoro nobeno leto ni brez njih.

Zvezde repatice niso kar nič podobne drugim zvezdam. Sicer potujejo po svetovnem prostoru kakor naše premičnice, toda po drugačnih potih. Nekatere repatice so opazovali samo enkrat. Prišle so iz svetovnega prostora v obližje solnca in zemlje, se spet oddaljile in se vrnille nazaj v neizmerni svetovni prostor. Poti takih repatic niso sklenjene črte, zato se nobena več ne vrne k nam. Druge repatice pa imajo za pot jako raztegnjene elipse. Vračajo se čez malo ali dolgo časa spet k nam. Nekatere teh repatic potrebujejo za svoj obtek le malo let, druge stoletja, da, celo tisočletja.

Ko se prikaže komet na nebu, viden najprej v daljnogledu, ima obliko majhne meglice z okroglim svetlejšim jedrom. Ko se približuje solncu, spreminja obliko. Prav mnogi kometi dobe rep, ki je vedno od solnca proč obrnjen. Jedro in meglica okrog jedra se imenuje glava repatice. Daljina in širina repa je jako različna. Pri nekaterih repaticah je meril rep na milijone kilometrov.

¹ Grško: kométes, dolgolasa zvezda, repatica.